

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

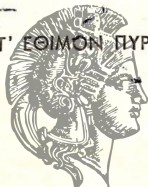
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Ησυχ. IV, 93/1970*

Α/
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

2-6/12/69

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... **ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**
(παλαιότερον ὄνομα : ... **Ἰ. Ὁδιν**, ...), Ἐπαρχίας **ΔΟΔΩΝΗΣ**
Νομοῦ **Ι. Σ. Α. ΝΝΙΝ. Σ. Ν.**.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Μανδῆος**
Θεόφιλος..... ἐπάγγελμα **Παιδαγωγός**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. **Φραγκᾶδς - Ζαφειδίου**..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. **(10) ἔτη**..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **ΚΟΝ/ΝΟΣ Β. ΤΖΙΑΦΛΙΔΗΣ** **Κ**
(Συγκέντρωση πληροφοριῶν ἀπὸ 2, - 6 - 4 Σεπτεμβρίου)
ἡλικία... **40**... γραμματικαὶ γνώσεις **Στ. Δημοτικῶν**
..... τόπος καταγωγῆς **ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; **Ἰπτακίαι ἀγροχαὶ προωρίζοντο διὰ**
σποράν. (Μετὰ τὴν συγκομιδὴν καὶ διὰ βοσκῆς). Εἰς ταῖς
ἰδιὰς περιοχὰς ἤτομαι μέρη διὰ βοσκῆς.
Υπάρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; **Ἐξαλλασσόντο**.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μόνας κλπ.
Μερικαὶ εὐνομαὶ εἰς μόνας, (Ἄγγελος Νικολάου).
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; **Ναί**.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἀσχολοῦνται συγχρόνως καὶ εις ἀμφατέρας τὰς ἐργασίας*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Τὰ ὑπὲρ αὐτῶν μοναστηρίων καὶ ἐργάζοντο αἱ

Καὶ οἱ γεωργοὶ μετὰ αὐτῶν ἐργάζοντο καὶ

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐρχοντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς προήρχοντο ἀπὸ τῶν

κοινοτήτων ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀμοιβή (10-12 δραχ. ἢ 4-5 χρυσία).

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ναί ἀπὸ τῶν κοινοτήτων*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Εἰς Ρουμανίαν, Ρωσίαν, Τουρκίαν, Βουλγαρίαν*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ἐπήγαινον διὰ 10-15 χρόνους*

δι' ἐργασίαν καὶ δι' ἐμπορίαν (1 χρόνο σὺ χωρὶς 10 εἰς τὴν γῆν).

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με ζωϊκὴν κόπρον καὶ δι' ὀργώματος. (Κόπρον αἰγοπροβάτων).....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ ἐνῶθεν.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1923-25.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. Ἐχρησιμοποιεῖται τοιοῦτα εἰς ἀπαντὰ τὰ κτήματα. Προμήθεια ἀπὸ ἐργασείων Βόλου καὶ τοῦτε γνωστῶ. (Γκαδαβάνη).....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 ..
3) Μηχανὴ θερισμοῦ? ὅχι:.....

4) Μηχανή δεσίματος πῶν σταχύων (δεματιῶν)....ὄχι.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού ...ὄχι.....

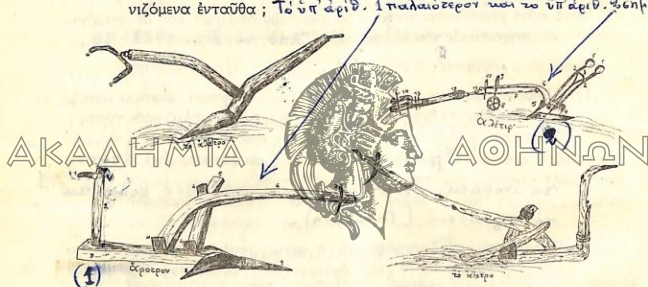
στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Τὸ κατεσκεύαζον εἶ. Ἰδιαι.

Ἰεσοφροῖα.....

.....

.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 παλαιότερον καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 νεώτερον.

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χειροτάβλα.....6. κυρτάρι.....11.

2. Πιτρεπόδι.....7. Κλειδί.....12.

3.8. φρερά.....13.

4. Σφίνας.....9. Γυνί... (ἑνί)...14.

5. Σπάθ.....10.15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

...? ἦτο . μιᾶς . μορφῆς . δι' ὅλα καὶ εἶδη . τῶν . χωραφιῶν .
...ὡς . τὸ . εἶκον . ἰσομεγεθῶς

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ; .. ὀλίγον . κυρτή

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

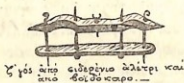
...ὡς . καὶ . ἀνωτέρω . ὡς . καὶ . . . καπιδί

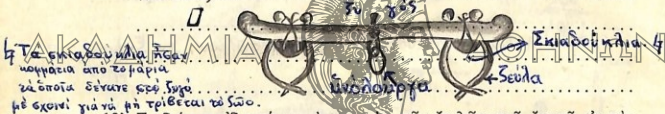
8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ~~Βόες, ἡμίονοι, ὄνοι.~~ ^{Ἰσοδοχοὶ ἢ ἡμίονοι}

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ^{Ἄνα βόες. ἢ ἓν. Ἰσοδοχοὶ ἢ ἡμίονοι.}

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ^{Ἀναγκαῖος, ὁ ζυγός, ἐκείνη. Εἰς τὸ ἰσοδοχοὶ ἢ θαιμαεργαί.}

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεῦλια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

^{ἰσοδοχοί}
ζεύλα . . . μὲ κόμβους . . .

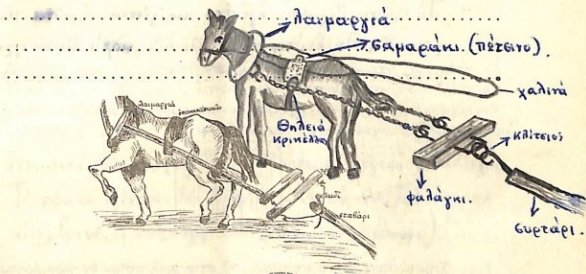
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). . . . ^{Ἰσοδοχοί}

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ^{Ἀπὸ τὸ 1943}

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθέα εἰς τὸν τόπον σας. *Οἱ ἀδελφοί. Μελίνα. Στέφανος καὶ ὑπηρέτας.*

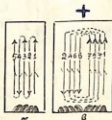
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) . *Ταπαδεύουσαν εἰς τὰς δυνάμεις τοὺς βοῦς. τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τὰ ἀνάλογα τοῦ ξύλου συνδέετε τὴν δύναμι. ἀπὸ τοῦ κλειδί.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *ὡς εἰς τὴν ἡλικία. εἰς τὸ ἀλόγον.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία) . *Τὰ βοδία με σχοινί δεμένη εἰς τὰ κέρατα. Τὰ ἄλλα ἀπὸ τὰ χαλινάρια.*

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὰ πρῶτα ὄργωμα ἐγίνετο καὶ γίνεται πρῶτα περιφερειακῶς. Τὸ δεύτερον με αὐλακιές κατ'εὐθείαν γραμμὴν ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄρου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριῆς, ντάμις, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); **Με σποριῆς καὶ σταβιές.**

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; **με αὐλακιάν.**

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; **Μόνον εἰς τὰ πλάγια.**

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἀναλόγη καὶ ἐδάφους. εἰς τὰ ξηρὰ, διὰ τὰ δημητριακὰ γίνεται ὀργωμα ἑλαφρῶς. εἰς τὰ πασιεὶ καὶ διὰ κραινέδια βαθιὰ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὰ δημητριακὰ ἐγίνοντο καὶ ἑνα καὶ δύο ὀργώματα. Τὸ δεύτερον ἐλέγετο διβόλισμα. Τὸ πρῶτον ἐγίνετο τὸν ἔβριον ἢ αὐτὴν βρια. Τὸ δεύτερον. Μετέβριον. (ἀναλόγως τῶν καιρικῶν ἐνδεών).*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Πρῶτον ὀργώμα - Δεύτερον διβόλισμα. ἐβάρνισμα (σπαρά).

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Ἐξ ἁπάντων δὲν ἔρετον σιτὴν. Γίνεται ἀλλὰ καὶ ἐνδεὲς. Μὴ χρονία σιτὰρι - μὴ καλαμπόκι. -

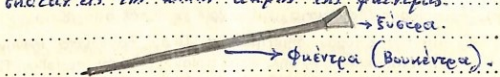
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *Δύο ὀργώματα.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Χρησιμοποιοῦνται ἐνδεὲς, σακκὸν ἀπὸ, ταμί (ταβαδί), παλαιὰ, ποδιά. καὶ δισάκι.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μὲ ξύστρα που λρι-.*

σκάδα εἰς τὴν ἄλδην ἀμην. τῷ φινέτραις.....

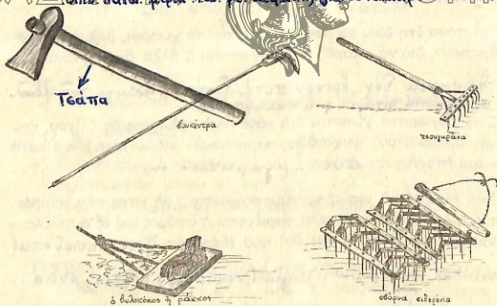

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *γίνεται... σβάρνισμα.....*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή αὐτῶν ἐγίνεται μὲ τσάπα.

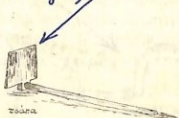
Ἄλλε πάλιν μετὰ ἡμε. μὲ κειφαλή, διατὶ σκαταίνων. εἰς τὸν...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ θελοκόπος, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Σκαμνίον. μέ. τσάπα. βενή, ή. ες. τέ. διπλάν. σχέδον. μου.
Σταβίμα. μέ. τόν. έκονιβαίν, πλάτα. τσάπα. Δια. εκηρά.
Έδαση. πωρίσ. (Λεγόμενος Κελοήκη). /

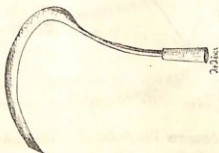
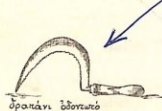
- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν.
Τὰ μετὰ τῆς ἀναρχείας, ἢ οἱ ἐρχάται, Τραπίζματα, (Βοστανίσματα ἀπὸ ἀγγλίστικου, μᾶλλον καθαρίσματα.
- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Εἰς μερικὰ ξηρικά χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο ὀσπρία φακὰ καὶ πεσέδια. Φασέδια καὶ ἔσπερνον μετὰ τῶν καθαρῶν καπνῶν. (σπρ. ἐήραρον καθαρῶν. μένον φασέδια γίγαντες)
- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Τὰ ξηρικά διὰ ράβης καὶ κριθάρι. Τὰ πασιετιμὰ μετὰ τριφύλλοι.
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἔσπερνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἄλλα εἰς βραγιές (σπαργιές) ὁμοειδῶς καὶ εἰς αὐλάκιες (σταῦκα)

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..μέ..δρεπάνια..ὀδοντωτά.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

2) Με δρέπανα ἢ με πᾶσι ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μέ..κόσσεσ..

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἡ Λεπίς..
ἦτο..ὀμαλή..

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; κουδούρι..
κουδούρι

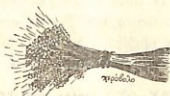

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Ἡ κόσσα καὶ τὸ δρεπάνι ἡγοράσθητε ἀπὸ υἱοῦ Ἀβραάμ. Τὸ κεσεύζυγλον κατασκευάσετε παρὰ τῶν ἰδίων.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμὸς διὰ χειρὸς ἐγένετο μόνον διὰ τὴν Ρόβην, ἐν καὶ σήμερον.....*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκκαλις κλπ. *Εἰς ὕψος 10-15 ποντῶν.....*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται)? *Ἀναδέζω... σταχυιὰ (σταχὶν), Βριδαρυιὰ (βριαίης), Κριδαρυιὰ (κριδαίης)*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Ἐκολοῦντο οἱ γυναῖκες ἢ τὰ παιδιὰ ἐν ἡ αἰ. ἐργάται, δέναν.ε. χερόβολα καὶ σταχυιὰ.....*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Πρῶτα χερόβολα, ἔπειτα 5-10 μαζί καὶ ἔλγεται στρουθα. Ἀντιπαραλλὰ τῶν σταχυῶν ἐδείκνυντο πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.....*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... **στραῦρες**

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; **ἄνδρες καὶ ...**
γυναῖκες ... τῆς καὶ τῆς

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). **με ἡμερομίσθιον. ἐπὶ τῶν**

νομοκρατίας 3-5 δραχ. Ἀθῆναι (ἀπὸ τῶν 1912-20) 10-15 δραχ. ἑνὸς ἡμέρου. 80-100 δραχ.
μετὰ φαγητοῦ. (Πρωτὸν - μεσημβρινόν - δευτερόν - τρίτον -
προν).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

ἢ οὐκ.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *οχι.*

Ἐδίδεν προσοχή· πάλ' εἰς τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορταῖς, καὶ ἂν δὲκ' ἤρχιδεν. Ὡς. Θεοφάνη...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Μαί... Τραγῶδια.*

χαριάτιμα. (Δημοτικὰ, χορεύματα).....
Χαρακτηριστικὰ διακρίνει? οχι. —

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔστιν.

*ὁρίζον. εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐποχῆς, ἐκ-
παδεταῦσαν... θέρματα θρύδακ, σταυραειδῶς,
εἰς τὸ μέγεθος τοῦ χαρταετοῦ.....*

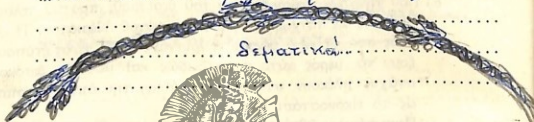
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὰ δεμάτιασμα ἐγίνετο*

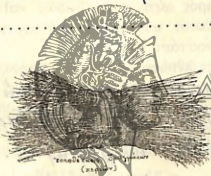
*24-48 ὥρες μετὰ τὸ θέρμα. διὰ τὰ ξυρακῆν ἀπὸ τὸν ἡλιακ. τὰ ἐράβευον. πρῶτῃ - πρῶτῃ. διὰ νὰ μὴ γριμνῇ
(ρεῖν). ἀκαρπῶς.....*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χειρές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα. ἔχ' ἴκετο. μὲ τοὺς ἰδίονα. τοὺς θερι-
σταίς. ἢ μὲ κα' μείλη. τῶν αἰ. μαγνητικῶν. ἢ. ἔχ' ἴκετο. μὲ
τοὺς ἐργαλεῖς. ἔδένοντο. μὲ κα' ἰδία. κα' δεμάτια.
πλέωντα. κα' εἰς. μεγάλα. (δεματικά).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

μετὰ τοὺς δεμάτια. κα' δεμάτια. μετεφέροντο. εἰς καὶ
καὶ πάλιν. πάλιν. εὐρίσταντο. πάλιν. καὶ αὐτοῖς.
ἐτοποθετοῦντο. θυμὸν. καὶ. θ. (σείβες).

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἀνέκαθεν ἀπὸ
Τουρκοκρατίας. ἔω. σήμερα. Ἡ σπορά ἐγένετο
διὰ μέν. τὰς. Σηριμὰς. τὸν. Σεπτέμβριον. — Τανουάριον
διὰ δέ. καὶ. πακιστικὰς. — Ἀπρίλιον. — Μαΐον..*

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ. ἐξαγωγή. ἐγένετο. με. τσαπί
ἢ. διέλι.*

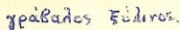
στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐσυν-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ἐσυνηθίζετο. ἡ. διατροφή. ἡ. με. χόρτα. — Ρόδια. καὶ
Τριφύλλα. Τὸ. τριφύλλο. ἐκαλλιεργεῖτο. κ.π. ὡς. ἔξῃς.
(ὄργωμα, σπορά, ἐσθάρημα, πότισμα. με. σπογγίς, δέρισμα
με. κόσσα, ἀπώριμα, δέρισμα. μπαλίδες, φύλλα. εἰς ἀποθήκην)*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). *σανὸ. δίν. καλλιέργειαν. Μόρον. ξηρὸ. ἄγριο. χόρτο.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). *με. κόσσα.*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

120 x 70 EWT.

φωτογραφίας) *Μπαλ' το' κωφίμον... φέ' κ'ό' θ'αυκ... ε'π' α'ω-
νετα... κ'ς... το' η'δ'ι'ο'χ... δ'ο'α'... ν'α'... ζ'η'ρ'α'ν'η... α'λ'λ'α... ε-
μ'α'σ'ε'ν'ε'κ'α... φέ'... ζ'υ'δ'ι'ο'χ... π'α'θ'ν'ι'δ'ο'χ... σ'η'ρ'α'ς... κ'α'ν'... ε'δ'ε'ν-
ε'ο... η'π'α'λ'λ'ι'ς... π'ε'σ'α... ε'ε'... ζ'υ'δ'ι'α... κ'α'σ'ο'ν'ια... ο'ν'ο'ι'ζ'α... α'π'ο'... τ'ω'δ'ι...
... τ'ω... η'α'ι... κ'α'τ'ω... η'έ'ρ'ο'ς... "Υ'ε'ρ'ε'ρ'α... τ'ω' ε'δ'ε'ρ'ον... π'έ... α'ρ'η'α,*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Τὰ δεματία . . . μετεφέροντο . . . εἰς 2. προθήκας . . . πλησίον . . . τοῦ αἰλωνίου . . .

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τα προς άλωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;
Υπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθετήσεως;
Ὁ χώρος ἐκαλεῖται Θεμωνιά. Σωρός

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἁλώνι διὰ τὸν ἁλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον ὥρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἁλώνι ;
- Ὑπῆρχον ἀνέκαθεν τὰ ἄχυρα ἐχωρίζοντα εἰς τὸ ἁλώνι.....

- 4) Πού κατασκευάζεται (ή κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ; Πάνω ἀπὸ τῆς καλὴς ἔγερσης
τοῦ χωρίου ἢ μακριὰ ἀπὸ τῆς οἰκίας 50-
100 π.μ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

... Εἰς. περισσοτέρας. . . εἰ. μακρείας. (3.-4). . . μὲ τὴν
σειρὰν. διὰ. . . μαλὴς. . . δυσχεροῦς. . .

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; . . . Ἀπὸ. τὸν
Ἰούλιον. καὶ. ἔληγε. . . ἐντὸς. τοῦ. μηνός. ἢ. τέλος. αὐτοῦ. —

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . . . Πετράλωνο. ἐστρωμένα
μὲ. πλάκες. (φθαῖρες). . .

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξeos τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Εἰς. τὰ. πετράλωνο. ἐγένετο. καθαρισμός

τῶν. ἔχτων. . . Τὰ. χόρτα. ποὺ. ἔβγαλαν. . . εἰς. τὰς
ἐνώσεις. τῶν. πλαιῶν. ἐκιδάξοντο. μὲ. σιδηροῦς. . .

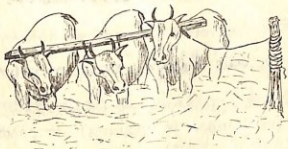
ῥακουπίδες. καὶ. . . ἐκποδεσθεῖσαν. καὶ. στρίφορα.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; . . . 3.-4. ἡμέρας.

πρὸ. τοῦ. ἀλωνισματος. . . Δὲν. ἔχον. ὠρισμένην.
ἡμέραν. ἐναρξeos. . .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 Τα ~~εὐφρατία~~ ^{εὐφρατία} ἀπαλάτταν... γύρω-γύρω (κυκλινῶς)...
 Τα σταχνα πρὸς τὸ κέντρον.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

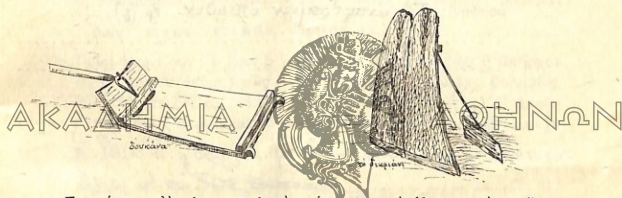
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ἐγγίνας στῦλος, ὑψοὺς δύο μέτρων (καλούμενος θηλειός,
 στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

?. Ἐκποδεετοῦσαν... εἰς... τὸ κέντρον... τοῦ... ἀλώνιοῦ.
 στῦλος... 2. μέτρων, 3. καλούμενος, 4. ἀπαλάτταν...
 στρούργας.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Διὰ τὸν ἔδω-
 κεφόν. ἔχρησιμαποιοῦντε πάντες. ἄλλα ἢ. μενδάρια.
 Τὸ. ἔτα. ἐξέτετο. μέ. οχοι. 2-3. μέτρον. ἀπὸ τῆς καπνίτι. ὕλων
 ἐξέδοντο. διὰ ἄλλα. 2-3. οχοι. ἐδέχοντο. ἀπὸ τῶν μέτρων τοῦ
 ζυγοῦ. εἰς τὸ. στῆμα. τῶν ἄλλων. ἐπο. ποδετα. ἐφεν (πῶχα),
 διὰ τὰ μὴν ἀπαρκοῦνται τῶν ζῶων ἐς τὴν τροφὴν.

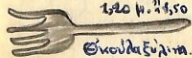
γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

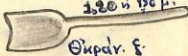
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
 βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Πλὴν τοῦ ἄλωνι-
 στικ. μηχανήματος. ἄλωνιστικ. μηχανήμα. Τὰ ἔσπρια
 ἠλωνίζοντο. μέ. τοῦ. ἀτομικοῦς. κα. ἀτομ.
 εἰς τὸν ἄλωνισμόν. χρησιμοποιοῦσαν καὶ τὴν Θκούλα, τὸ
Θκράν. καὶ τὴν Θκούπα. Τῇ Θκούλᾳ διὰ τὰ μεταφέρουν
 τὰ ἄχυρα. πηλοῦν. τὸν. σπυρίον. Τὰ Θκράν διὰ τὸ μέγεθος τοῦ καρποῦ
 καὶ τὴν Θκούπα διὰ τὸν καθαρισμόν τοῦ ἄλωνοῦ ἀπὸ βρωμέφυλλων.

120 μ. 2/3, 50

120 μ. 2/3, 50 μ.

Θκούλα. 5/10.

Θκράν. 8.

Τεσικρόκουπα.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

ζ. ἀλωνισμός ἀρχίζει. 2. ὥρες. μετὰ τὴν ἀπογεύσην.
 διεκόπτετο. 2. μετὰ μεσημέρι. 4. 4. ἀρχίζει ξανά...
 5. 5. τῆς εὐδείας τοῦ καλοῦ.

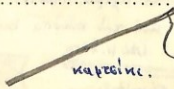
- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

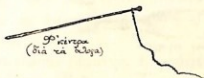
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενός γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχους ;

- 14) Ὡς ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

1. Οχι. 2. ἐχρησιμοποιοῦσαν. μαυρά. 3. κατὰ. 4. ἐργα...
 5. μαρτίκι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Δὲν εἶχον. ἴδιαι τὲρσαν. οὐκοῦν. μαεῖαν. Καθεμία ἐκράνει. ἑλέγετο. ἄδόνι.
.. Καὶ. 10. καὶ. 20. ἐκράνει. ἀπὸ τὴν. τὴν. γυναικῶν.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
.. Δὲν. εἶχον. ἑτέραν. οὐκοῦν. μαεῖαν.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἴδικα του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες καλυύμενοι ἀλωνισαῖοι καὶ ἀγωγιάτες) οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν. Ἀπὸ τὴν. εἰ. ἴδιον. εἰ. γεωργὸς. μὲ δικά. του. ζῶα. ἢ. ἐπαυρε. ἄλλων. μὲ τὰ. ζῶα. του.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν. π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

εἰ. ὑπῆρχε. τὸ. κοπάνισμα. (Δεμάνα, δεμάτια. μὲ. ξύ. 20. καὶ. χτυποῦσαν. πάλιν. εἰ. χονδρὴ. πλάνα. χρυσί). Τὰ κοπάνισμα.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο. ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζεται. ἑλέγετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; τὸ δίδωμα.
Ὁ κόπανος. ἐλέγετο. τριουλιεκαρόξυλο. κατασκευάζετο ἀπὸ. φράξα. ἢ. ἀπὸ. κρατιδι.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Τὸ κοπάνισμα ἐγίνετο πικρὰν..*
Συγῆδου, καὶ φακῶν, καὶ ρέβης, καὶ σιταῶν, ἐπὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

ἐγίνετο εἰς τὰ χωρεῖαι.. Συγῆδου, καὶ φακῶν, καὶ σι-
ταῶν, δὲν εἶχον ἀμετὰ σιτιά, διὰ τὰ παλ-
των δοχεῖα

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

..Τὸ κοπάνημα.. γινότανε.. δερμάτια, δερμάτια, πάλι
 πάλι βέ. πάλι κα. ἴσα. ἀ. χυαίκι. χυαίσι. πάλι. κα. κέντρον
 ἡ. πάλι κα. ²ἡ. β. ο. τ. κα. ἐν. κα. πάλι πάλι. β. τ. το. ἐν. ...

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; Ὁχι... Τραγουδοῦσαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 β'. Δίχνομα ¹⁰ ~~Ποσειδών~~ ^{και} ~~Πλάτων~~ ^{πρόνο}
 Φασίμη ~~πρωταρχα~~ —

1) Πώς λέγονται οί ἄλωνισμένοι στάχυες, ετοησασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Δι' ἄλωνιγμένους. Στάχυες. Λειῶμα. ἄχυρα... Τὸ ἐμάσεν. μὲ τὴν θρινάκι... Θ. κοῦλα.....*

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ὁ Λαρὸς εἶχε

εὐχῆμα .. εὐεργυδοχ .. Ἐκ τῷ τέλος .. εὐαν .. εὐαδεν-
εσα .. ὁ .. σπέρτος, ἀπὸ τῷ .. ἀλάνισμα .. ἢ τῷ κοπάνισμα
ὁ .. νοικοκύρης .. ἐπαίρεται .. φούρσα .. ἐπὶ .. καὶ .. ἐν .. οὐδὲ
πιδε .. εὐαρωρεῖ .. εἰς τῷ .. ἀλάνι .. ἢ .. εὐ .. χαίρει ..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. εἰς .. θινούσα ..

ἢ τῷ .. Θεράν .. εἰς .. Πικρενε .. καὶ .. μέ .. κούκιν ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ὁ .. νοικοκύρης .. ἢ .. ἐργάτης .. (ἄνδρες καὶ γυναῖκες)
ἐπ' ἀμοιβῇ ..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

.. Ἐρέχοντο .. κότσιακα (κόμπια) .. Τὰ τρίτανε .. βέ .. τῷ χέ-
ρια .. καὶ .. ἔπερα .. καὶ ἐπὶ .. εἰ .. μακρόν .. Τὰ ..
κότσιακα .. ἐπιπλάκε .. καὶ .. τῷ .. ἔβαντο .. βέ .. τῷ χέρι
.. λέ .. ἔρετο .. δεῦτερον .. ἀλάνισμα ..

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

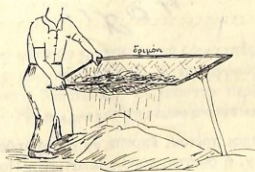
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἐγένετο... μὲ κόσκινα...
Ταῦτα ἐλέγχοντο... (δερμόνι - ρεμόνι)

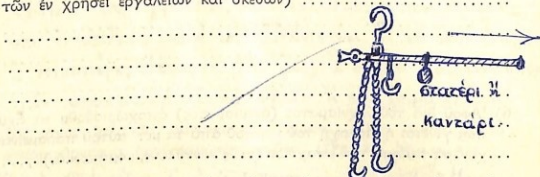
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ :

ὁ καρπὸς εἰς σωρόν... εἰς τὸ τέλος τοῦ σωροῦ... τὸ θινάκι
εἰς τὸ μέσον τῶν σωρῶν... ΔΟΗΝΩΝ

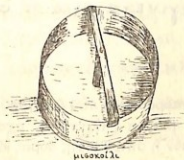
- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ἡ δοχὴ
S

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἤρχεται εἰς τὸ ἄλωνα...? Συμβάλλει... εὐεῖ... με... στατέρι, κοινῶν
καταρί (60... το... οὐκίδων)...? Ἀπὸ... τοῦ ἄλωνα...? ἔπαρνε... καὶ
τὸ δεκάτι... ε...

μυσοκοίλι

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ λυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνατικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

216 χ.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) ἢ παραγωγὴ ἀποθηκεύετο εἰς...
ἀμπάκια...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; Τὸ ἄχυρον ἀποδυναύεται...
 εἰς ἀποδυναμὴν ὅπου ἐλέχεται... ἀχυρώνας... ἐδείκτε-
 το... πλῆθειν... τὰν... ἀδωκίαν... εἰ ὑπαίθρου... ὅχι.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

ἢ διαδοχὴν τοῦ εσάρου... ἐγίνετο μετὰ τῶ ἀδω-
 νισμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἢ ὅχι.
 Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμια φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαίθρου. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριέs, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τῆς δυνάμεος Ἀπαμειεs (Τυρινέs) ἀναβανε φω-
 τιά... τῶ ἑσπέρas...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Εἰς τὰ κέντρα
 τῆς ππατρίas...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Η φωτιά... έδεχτο... Ντρεϊδάνα.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

...Τίς... περίεργες... φορές... οί γέροι... ..

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν νάι, από ποιον μέρος; Οί νέοι. Έμπορευ.

Από τόν λόγον. κέδρα. Κρέβανε. και. από τίς..

Θυμωτές. των. κατοίκων.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Έκτός των άνω έρω. συγκεντρώσαν, έμαδσαν. οδόντι

ξύλα. από τά χωριά. Έχραν. παρηνά. από τά σπίτια -

η ξύλα καί τσαντα δαυτά. καμένα εις τήν καμινάδα.

η ξύλα για τά πυρκαγιές τή χειμώνα. ει γράς. καί κακοκαιρίας
οί νιές δλ.

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, σματά, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα. Παρέες, παρέες. έχνουν. το

. μακιαρδεις. και. με. συνταξία. τοπικών (εργαρίων) δαϊκων

ορχήνων. έχορευον. γράμ. από τήν φωτιά. Κάθε έτος

τόν χορόν. του. Μιδούσαν. πίνοντες. κρασί, και πουρο.

Πολλοί. έχανοντες.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

..χοροί.. γύρω. από τήν.. φωτιά γ.. η. αντιστρέφει

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..Τίποσε! Μόνο ποῦ.. πρῶτα ποδοδεῦσαν.. ἔπαν..
ξίδισον.. ἐκῆλθον.. ἤγον.. 2-3 μέτρων.. καὶ γύρουν
ποδοδεῦσαν καὶ ἔβλα..

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ἔχει!

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ